

SEVERINUL

ZIAR POLITIC SĂPTĂMÂNAL.

Prețul abonamentului :

pe un an 8 coroane
 „ 1/2 „ 4 „
 „ 1/4 „ 2 „
 Prețul unui număr . . . 20 fil.

Proprietar și redactor responsabil :

OCTAVIAN BORDAN.

Redacțiunea : Caransebeș, strada Constantin Burdia.

Administrația : Caransebeș, strada Parcului 774.

Numărul telefonului : 44.

Manuscripte nu să înapoiază.

Pe cale bună.

La alegerea din Oravița s'au convins guralivii naționaliști, că *pământul se mișcă* . . . sub ei. Aici li s'a pus din belșug, că cel mai harnic, cel mai deștept ținut românesc s'a scăpat din rețeaua vrăjită, ce încolăciseră în jurul lui. Aici li s'a dat să înțeleagă, că poporul, că conducătorii firești ai poporului pretind schimbarea politicii românești, că antereul nemțesc trebuie schimbat cu șuba românească. În idealul politic trebuie băgat mai mult conținut românesc și trebuie lărgit după interesele țaranului român.

Intrângerea rușinoasă a poreclilor naționaliști la Oravița și biruința strălucită a ideilor mărturisite de noi e un puternic memento pentru toate celelalte cercuri românești. Deșteptul popor român din Oravița și jur a arătat calea, pe care va trebui să meargă întreagă românimea, dacă își pricepe interesele ca neam în această țară. Iar memento acesta e cu atât mai de însemnătate, cu cât proții și învățătorii s'au alăturat noului ideal, care în forma cea mai strălucită s'a concretizat în mărețea biruință a steagului desfășurat de noi pe romantica vale a Carașului, sub care drapel s'au înrolat Românași bravi din văi și din câmpii.

Da, cu fruntea ridicată și cu mândrie o spunem: preoții și învățătorii ne-au dus steagul la isbândă deplină, ei, cari până acum totdeauna au ținut cu curentul conservativ.

Și aceasta nu putea să fie altcum. Doar de zeci de ani în mâinile conservatorilor naționaliști sunt toate instituțiile noastre. Și unde le-au dus? Să mai pomenim oare de derăpănarea diecesei caransebeșene? Să amintim de sfârșitul tragic al Lugojenei? Să mai amintim, că în autonomia noastră nu s'a

respectat capacitatea, știința, pregătirea nimăru și că preoții și învățătorii buni în urma favoritismului încuibat au fost siliți să-și tânjiască viața? Apoi oare nu favoritismului, nepotismului și eventualelor hafăruri are să se escrie decadența diecezei? În tabăra reprezentanților acestui sistem, ce avea să caute bietul preot și oropsitul dascăl?

Rezultatul dela Oravița e prin urmare firescul desnodământ al unui proces leut, ce de mult e sub spuză și care abia a așteptat timpul, să iasă la iveală.

De altă parte de atata vreme sunt în dietă deputații conservatori români fără ca să fi arătat, ceva rezultat al grozavelor sbuciumări, prin cari a trecut poporul nostru la trecutele alegeri generale de deputați. Politica nu e poezie, ca să declami la elegii prin parlament, cum și-au înțeles aderenții lui Pop rostul lor în casa țării. Politica e reală, purcede dela viața de toate zilele și tot acolo se întoarce. Ei nu și-au priceput însă marea chemare și de dragul popularității au rămas și mai departe între palatele lor de visuri. Iar în visuri cred numai naivii!

Căci dacă acum îi doare așa de tare faptul, că preoții și învățătorii i-au părăsit, de ce s'au întovărășit cu dușmanii bisericeii, cu socialiștii? La Arad, în piața mare de ce au pângărit vecinătatea așa de apropiată a catedralei bisericeii trimitând amenințări spre curtea episcopescă?

Ba, acești socialiști români au început acum să ațâțe poporul contra bisericeii prin fițuicile lui Birăuț.

Fie siguri, că poporul nu va asculta la ei. Păstorii au fost în fruntea turmelor lor la Oravița: poporul a mers după preot, iar preotul după popor. Au mers la olaltă însuflețiți de

cântări frumoase românești. Prin aceasta s'a arătat *calea cea nouă, calea cea bună*, pe care trebuie să urmeze tot Românul.

In pragul alegerilor sinodale.

II.

Am amintit în trecut în articolul precedent, despre spargerea fondului preoțesc de pensiuine și despre miile, ba zecile de mii de coroane ce s'au luat dintr'ânsul fără știrea și învoirea noastră a preoțimeii. Să vedem însă și aceea cum s'au administrat, sesiunile parohiale reduse, menite a forma isvorul principal devenit pe seama acestui fond.

În întreagă dieceza avem, mai bine zis ar trebui să avem circa 75—90 sesiuni reduse. Pe aceste sesiuni consistoriul a pus mâna și le administrează. Cum? Se dă în cea mai mare parte protejaților cutărui om „cu vază“ pe jumătate, ba și pe 1/3 parte de preț. Cunosc comune, unde preoțimea își esarendează sesiunea proprie cu 20—60 cor. jugărul; iar cea redusă e esarendată din partea consistoriului cu 20—30 cor. per jugăr. Aceasta însă nu pentrucă nu s'ar afla cine să deie mai mult, ci pentrucă arendașul e omul celor dela putere.

Ba am ajuns până acolo, că bunăoară sesiunea redusă din Șoșdea e esarendată unui jidan. Altundeva s'a făcut și mai și: concursul a fost scris pe 3 ani. Oferte au intrat mai multe și cu sume mai mari. Consistoriul însă a pășit limitele concursului și n'a esarendat sesiunile pe 3 ani, ci pe 6 și nu celui ce a oferit suma cea mai mare, ci altuia protejat de un domn consistorialist.

Ba și mai mult! Deși sesiunile sunt espres date numai pe seama

preoțimei, consistoriul le-a esarendat pe sume bagatele bisericilor acestea la rândul lor le-au subarendat singuraticilor cu prețuri duple, dându-li-se pentru ca din venitul curat să se rescumpere convenția episcopescă. Adecă plătiți voi preoților din sesiunile reduse pe episcop, asigurați-i plata până la sfârșitul veacului, căci ce lipsă e de fond de pensiuine pe sama voastră! *Soțiile voastre pot, umbla în cerșit, orfanii vostri pot păzi porcii, dar episcopul să fie plătit la timp din al vostru.*

Pentru numele lui Dzeu! Doară nu cred să existe comună bisericească, care pe lângă administrare cinstită să nu fie în stare a plăti convenția episcopescă. Să fie îngrijit dară cei chemați, ca să se plătiască convenția an de an și să nu fi lăsat să rămână restanță pe 10—20 ani! Doară numai nițică grijă, numai puținel interes și fiecare preot ar fi trimis sumulița, cu care a datorat comuna.

Chiar subscrisul a trebuit, să solvesc restanțe în convenție și spesele deputaților aproape 2500 cor. Și aceasta numai din negligența protopopilor și a consistorialicilor, cari nu și-au făcut datorința.

Un caz și mai interesant de esarendare a sesiunilor reduse e darea lor în arendă protopopilor. Aceasta se întâmplă de regulă pe prețul cel mai mic posibil.

Astfel protopopul P. a avut sesiune în arendă și cu preț, din care nici dările anuale nu s'au putut solvi. Și câte cazuri de acestea vor mai fi, pe cari noi cei „proști“ — cum le place să ne numiască — nu le putem ști nefiind inițiați în tainele „főpapság“-ului.

Să nu ne mirăm deci dacă pentru o atare administrare se mai detrag câte 10% din venit pe sama fondului administrativ plus câte 1000 cor. sub titlul diverse. Astfel bietul fond săracul — după zisa lui Eminescu — „dă tot înapoi ca racul“.

Oare cât de grabnic s'ar putea ajunge la un capital considerabil pe lângă o altă administrare, când după calculul meu venitul sesiunilor din un singur tract, ar trebui în decurs de 10 ani să se urce la minimum de 50—60.000 de coroane! *Se înțelege, că spre scopul acesta trebuiesc conducători, cari să pună mai multă bunăvoință și mai puțin interes personal, mai multă sârguință și osteneală și mai puține spese de administrație pe spatele fondului de pensiuine și în general al preoțimei.*

În pragul alegerilor sinodale corifeii lugojeni și-au adus aminte de toate faptele lor din trecut. Iși văd greșala, dar abia, după ce s'au păpat, încrederea în preoțime. Cunosc prăpastia, la care au ajuns prin încrederea prea mare în atotputernicia lor și văd abisul, ce-i desparte pe vecie de preoțimea conștie de drepturile sale firește pentru, care de zeci de ani, de când e cârma în mâinile lor absolut nimic n'au făcut afară doară de regulamente de disciplină. Mai aduce-și oare cineva aminte, că în preajma unor alegeri congresuale protopopul să cheme preoțimea în atare oraș spre a benchetui cu dânșii și a-le stoarce votul în ziua următoare? Când s'a mai întâmplat aceea, ca în pragul alegerilor sinodale domnii dela Lugoj să se fi sfătuit cu cineva din afară asupra persoanelor, cari au a fi alese?

Chemat-au vreodată de 40 ani protopopii preoțimea și mirenii aleși pe sprânceană la vr'o conferință candidătoare, cum o fac acum când simțesc terenul clătindu-se sub picioare? Nu cunosc nici din văzute, nici din auzite atari conferințe. Căci până erialaltăeri toate mergeau după un șablon binecunoscut: protopopii comunicau preoților pe o ședuliță, scrisă de cele mai multe ori cu ceruza, numele candidaților oficioși, plăcuți celor din centru și aceștia trebuiau scoși aleși din urnă necondiționat.

Azi s'au schimbat vremile. Cuțitul a ajuns la os și preoțimea s'a deșteptat din nepăsarea, din indolența seculară. Nu mai suferă poruncă, ci se mișcă în marginile constituțiunii voind să se și folosiască de drepturile, ce-i compet. *Cere, pretinde drepturile, ce-i compet, și nu mai merge cu capul pe tipsisie să și-le cerșiască.* E conștie de aceea, că darul obținut din mila unuia și altuia nu se poate cumpăra cu drepturile câștigat prin luptă. A îmbrățișat deci deviza: *jos cu trândavii de până acuma, cari numai interesele celor dela consistoriu și a protopopilor le menagiază în detrimentul preoțimei și a bisericii îutregi; căci vom trimite forțe noi în sinod, cari să voiască și să și poată scoate biserica din abizul, în care a ajuns prin clicași.*

La strigătul de alarmă al preoțimei iată și pe domnii cei mari, că se coboară până la noi să stea de vorbă. Ei cari pân'aci nu știau altceva prin ședințele sinodale, decât să-ne amenințe cu răstignire, acum se apropie de noi cu zimbet binevoitor pe

buze, ne promet marea și sarea — pe hârtie, căci bine înțeles ei numai cu protopopii stau de vorbă în mod nemijlocit, cu noi nu, căci li-e pare prea dejositor, cu noi numai prin apeluri se înțeleg și prin atotputernicia protopopilor.

Dar s'a gătat și cu această atotputernicie: trec mere, trec piere...

Căci dela aceia, cari nimic, dar absolut nimic n'au făcut pentru noi, nici în viitor nu putem aștepta nimic. Și dacă ni-ar și da ceva, va fi numai: o fărâmătură din drepturile, ce ne compet.

Deci „sus să avem inimile!“ Să fim „înțelepți ca șerpilor...“ ca să nu ne blasteme următorii noștri, când ne vom pogori în mormânt:

Unul din cei mulți.

Soartea bisericii.

În câteva zile se va decide asupra sorții bisericii ortodoxe din dieceza Caransebeșului. Numai câteva zile ne mai despart de alegerile sinodale. De când avem constituția bisericească nici odată alegerile n'au avut însemnătate atât de mare pentru biserică, ca în rândul acesta.

În timpul din urmă dieceza Caransebeșului a trecut prin mari frământări. La cârmă un bătrân neputincios, încunjurat de niște oameni și incapabili și răutăcioși, au lăsat biserica în voia întâmplării. Așa am ajuns la decadentă pe toată linia.

N'a trebuit decât un mic curent controlător în dieceza noastră, ca să ne convingem, că conducerea este putredă. Toți s'au dus în toate părțile. Greutatea păcatelor adunate asupra lor i-au silit pe nemernici să se împrăștie în toate părțile lumii.

Curentul vechiu, bolnav și putred însă n'a dispărut cu totul din biserică. I-au mai rămas câteva propte pe la periferie, cari se luptă din răspuțeri pentru susținerea la putere a *pretenilor*. Dobrin la Lugoj și *Țepeneag* la Vârșăț. Eată doi stâlpi ai celor dela putere. I-i cunoaștem prea bine pe amândoi și bine știm, că nu se pot lăuda cu *fapte* pe terenul bisericesc, cari prin *vorbe goale*, prin *fraze umflate*, cuvântul prin *calumnierea* oamenilor cinstiți, cari de fapt poartă și mintea și inima la loc și cari din adâncul inimei lor doresc înflorirea bisericii, nu poți aduce nici un bine nici preoțimei, nici bisericii în general.

Acești doi au sărit acum în ajutorul sistemului vechiu. Au convocat

conferențe, au ținut vorbiri, au aruncat cuvinte, de cari, strânși cu ușa nu își vor putea da seama și au provocat pe preoți și învățători să subscrie *declarații*, că vor vota cu *ei*.

A spus însă *Țepeneag* în conferența dela *Vârșăț* și un mare adevăr. A mărturisit pe față, că ei, conducătorii, au greșit mult în trecut față de interesele bine pricepute ale bisericii. Și-a și scuzat lipsa de interes și iubire pentru adevăr și dreptate, aruncând toate în sarcina regretatului episcop *Popea*. „Episcopul a voit așa — cuvânta *Țepeneag* — și noi n'am putut să-l supărăm, dar în viitor vom lucra altfel“. Noi știm tocmai contrarul. Știm, că episcopul *Popea* a fost unul dintre cei mai cinstiți prelați ai bisericii noastre, știm că totdeauna a iubit adevărul și dreptatea, știm, că a fost în toată ființa lui om atât de curat, încât de mâinile lui nu s'ar fi putut lipi banul străin. Și pe lângă aceste însușiri solide ale regretatului episcop *Popea*, în dieceza noastră nu numai, că a domnit cea mai mare lipsă de disciplină, nu numai, că biserica și școala pe toată linia a decăzut și a fost cuprinse de imoralitate, dar din averea bisericii, din banii adunați cu *tasul* din sudoarea bietului țaran, din banul dat de preoți pentru văduvele și orfanii săi s'au *înstrăinat* sume enorme, s'au detras dela destinațiunea lor și s'au folosit pentru scopuri incompatibile cu spiritul creștinesc, ce avea să domnească în biserica noastră. Oare Dnii *Țepeneag* și *Dobrin* tot cu bătrânețele și neputința episcopului doresc să acuze păcatele săvârșite de *pretenii* lor fie prin acte de imoralitate, fie prin *păcătoasa* manipulare cu banii bisericii.

Simonia a înflorit în dieceza noastră ca nici unde. Parohiile au fost formal scoase la licitație, câte un protopop s'a împărțit cu preotul asupra sesiunei. Singuraticii preoții le știu aceste lucruri prea bine, cari înseși siliți au fost să tacă, pentru ca să nu fie luați la goană de aceia, pe cari *Dobrin* și *Țepeneag* îi sprijinesc.

S'au întâmplat însă lucruri și mai scaudaloase, dacă e să dăm crezământ tuturor faimelor. Regulamentul pentru parochii dă adecă dreptul conducătorilor, ca să promoveze preoții dela o clasă la alta. — În timpul din urmă s'a întâmplat — așa ne spune faima — că un preot a fost promovat dela parochie de clasa III la parochie de clasa I. Faptul s'a întâmplat. Il cunoaștem.

Este un abuz de lege, pentru că regulamentul pentru parochii dă dreptul de a se promova la clasa *imediat* următoare. Și cu toate aceste legea a fost călcată în picioare.

Preotul respectiv, în altar înbrăcat în hainele sfinte, jurându-se că spune adevărul, a aruncat niște acuze atât de grave asupra unor oameni, că numai din respect cătră biserica numai amintim despre cele petrecute. Va veni timpul, ca cei păcătoși să-și dea seamă de toate fărădelegile lor.

E ultima frământare. E ultima săptămână de fapte pentru a scoate la învingere curentul cel sănătos în biserica. Dumineca viitoare credincioșii bisericii noastre vor avea să se rotească, că oare pot suferi și pe mai departe corupțiunea și imoralitatea în biserica sau doresc o îndreptate.

Preoțimea în multe rânduri s'a plâns că nimeni în lume nu s'a interesat de soarta lor și a familiilor lor.

Acum, când stăm nu numai în fața alegerilor sinodale, ci și în fața unei *alegeri de episcop*, acum când data ne este ocaziunea să ajungă în fruntea bisericii un om cinstit, acum e timpul să se vorbească prin fapte să dea dovezi, că poartă în inimă binele și înaintarea bisericii. *Desconsiderare* preoțimea ori-ce subscriere, ori-ce declarație făcută lui *Dobrin*, *Țepeneag* sau altora referitor la alegerile bisericesti, pentru-că aceștia, dacă ar fi liniștiți în conștiința lor, că au lucrat pentru interesele lor nu ar fi fost siliți să recurgă la *conferințe*, la manifeste și la *subscrieri* de declarații, nu s'ar fi văzut siliți să-și asigure prin *declarații* dragostea preoțimei, pentru care ei nici-când n'au lucrat.

Ori-ce declarație, ori-ce subscriere stoarsă între astfel de împrejurări nu are valoare morală și nu-l obligă pe omul de omenie, la din contra îl înțărăște și mai mult în convingerea, că numai siliți de împrejurări, numai în fața pericolului, ce le amenință interesele lor personale, au fost siliți să recurgă la astfel de mijloace *neobicinuite* în sânul unei biserici.

Câți suntem credincioși iară și iară cu pace să ne rugăm!

Luptă înverșunată.

Alegere de episcop? — Spaima Lugojenilor. — Un călugăr la dl *Burdia*. — *Badescu* își rade 'n pumni.

În altă parte a ziarului nostru arătăm, că arhimandritul *Filaret Musta* n'a fost întărit. Vestea aceasta ca un trăznet a

străbătut în cele două tabere, cari acum se găesc față'n față la alegerile sinodale. Lupta promise a fi înverșunată.

Lugojenii văzând, că li-s'aprinde casa pe ei, au dat alarma de luptă contra lui *Ionescu*, avocat, care e în fruntea aceluia partid, care a declarat război contra abuzurilor în biserică.

Nemulțămirea de zeci de ani crește în rândul credincioșilor, în rândul preoțimei. Protopopii au fost bașbozuci ai consistorului, nu șefi de tracte. Consistorul nu și-a bătut capul nici cu soarta credincioșilor, nici cu a preoțimei. Unii membrii ai consistorului s'au pogorît jos de tot pe povârnișul decadenței, buni tovarăși de păhară și birturi. Și prin aceștia au condus Lugojenii dieceza.

Lucrurile nu se mai puteau suferi. Avocatul *Ionescu* a avut îndrăsneală să ceară *morală și curățenie* în conducerea afacerilor diecezane.

Cu foc și fer a purces însă consistorul în lugojenit contra tuturor, cari și-au ridicat glasul alături de *Ionescu*.

Acum însă li-s'a înfundat. *Avocatul Ionescu are foarte mulți aderenți în dieceză.*

Și atunci ce-au făcut Lugojenii? Ascultă fie-cine și stăpânească-și răsul.

Lugojenii pe lucru.

Lugojenii s'au îndurat să-și uite de atotputernicia lor și văzându-se turtiți de nemulțămirea din dieceză defaimând au pornit lupta pentru susținerea lor la cârma bisericii.

Fariseul *Badescu* pe drum.

Pe tovarășul lor, pe *Badescu*, l-au pus pe drum. L-au trimis la *fișpanul*, la *vicișpanul* la *secretarul de stat*, la ministrul *Apponyi*, la dl *Burdia*, pentru ca să-i ierte trecutul imoral. Pretutindenea *Badescu* a mișlogit iertare. Ba ce e mai mult a căutat să amâghească pe ministru, prezentând faptul, că a abzis de secretariat la dorința ministrului, ceea ce ministrul a luat la cunoștință cu un zimbet disprețuitor spunându-i: „semmi közöm hozzá!“.

De altă parte în foile lor au început contra avocatului *Ionescu*. Redactorul *Drapelului* la poruncă crezând, că-l trăznă pe avocatul *Ionescu* într'un articol, în care spune, că e omul dlui *Burdia*. Noi bine știm, că dl *Burdia*, nu e amestecat de loc în campania electorală, deoarece ce nu-l impoartă. Iar dacă vrea să se amestece, atunci ia el singur în mână conducerea alegerilor, *cum cu atât succes a arătat-o la Oravița*, iar nu lasă pe mâinile altora, ca eventual să nu succeadă. Deci faima scornită de Lugojenii e o minciună deochiată.

Acelaș *Drapel* însă pe *Badescu* care a cerșit milă prin ministerii, pe acela care a luat de-arândul pe toți deputații coșuthiști, îl laudă. Să vă spuie *Drapelul*, ce declarații fariseice va fi făcut *Badescu* prin Pesta!

Și apoi de ce nu amintește *Drapelul* și de acel memorandum, pe care l-au dus coșuthiștilor Lugojenii în chestia lui *Badescu*, acest călugăr cu doi bani în trei pungi.

Iar aici acasă aceiași Lugojeni se îngâmă ca naționaliști?!

Un călugăr își ofere serviciile dlui *Burdia*.

Broscoii dela *Tribuna* fac apoi mai mare larmă pentru susținerea sistemului vechiu la *Caransebeș*, la consistor. Porunca le-o fi dat

acel călugăr, care deja la înmormântarea episcopului a fost la avocatul Ionescu și l-a rugat să fie cu el, fiindcă apoi el va face așa cum zice Ionescu. L-a mai rugat să-i esopere la dl Burdia o audiență, pentru ca să-l asigure pe Il. Sa de deosebita slugărnice, de care ar fi capabil ca vlădică în reședința noastră episcopescă. Toată lumea va pricepe, că e vorba de protosincelul Roman Ciorogariu, care în felul acesta ar fi dorit să se cocoțeze la noi până la mitra episcopescă.

Acum va fi crezând, că nerăușind la Burdia, va putea ajunge episcop cu ajutorul Lugojenilor. S'o știe lumea românească!

Apelul Lugojenilor.

A apărut zilele trecute. Ei, *cei vechi* cu toate nuansele lor vin acum ca partid nou. Cine va crede? Au și program, care se lovește în capete cu rolul lor de până acum. D. e. vreau fond de penzie pentru preoți. Oare nu sub cârma lor s'a topit fondul avut? Ei vreau susținerea autonomiei în biserică. Oare nu prietenii lor au dat prilej și motiv, ca suprema autoritate de control, ministrul, să se amestece în afacerile diecezane, cerând *curățenia morală și administrare corectă*?

Să le fie rușine a arunca greșelile și neglijența lor însufletitului român, episcopului de pie memorie, Nicolae Popea, care a fost păpușă în mâinile lor.

Nu-l conturbe în mormânt, destul l-au amărât în viață cu rezultatele conducerii lor.

Jocul dublu

il are Badescu. În sus face declarații, iar în jos vinde principii la tarabă cu naționaliștii. Să nu-și răză apoi în pumni?

Din afară.

Onorată redacțiune!

Vă rog să binevoiți a publica în prețuita noastră foaie „Severinul“ următoarele:

Dupăcum se știe Marți în 2-lea Martie s'a ținut în Oravița alegerea de deputat dietal, la care alegerea a eșit învingător și ales cu o majoritate de 964 voturi Dr. I. Siegescu. Această învingere nu le convine Domnilor *advocați* din Oravița și Sasca și în deosebi D-lui Dr. I. Nedelcu. — Acest renumit avocat s'a înfuriat îndeosebi asupra statului învățătoresc din cercul Oravița.

Intâmplarea așa a fost:

Prim contabilul dela banca „Oraviciana“ dimpreună cu mai mulți domni s'au așezat în cafeneaua „Novac“ la masa numită „națională“ cu inscripția pe ea *rezervat*. Subscribul dimpreună cu un preot, un învățător și încă doi domni eram la o altă masă, în apropiere la celelalte mese încă erau învățători, notari etc. — Domnii dela masa națională disputau decursul alegerii. Cnrios de disputa lor mă apropiai și eu de dânșii, la ce renumitul prim-contabil al Oravicenei, mă respinge cu vorbe atât de grosolane, încât nici dela un cocis nu s'a putut aștepta mai altcum.

Nu mult după aceasta vine și Dr. Nedelcu, se așază la masa „națională“ și împarte mesenilor foaia „Lupta“. Inv. pens. G. Jianu află în articolul de fond un pasagiu, în care se combate purtarea învățătorilor la alegere. Atrage atențiunea celor din sală și

cetește cu glas tare în auzul tuturor cuprinsul pasagiului. — Eu ca învățător iau în apărare pe învățătorii mei fiind de față încă 4—5; — ear Dr. Nedelcu fără să-l fiu agrăit pe dânsul, mă numește în fața tuturor „porc“ dimpreună cu toți învățătorii, cari au votat la alegere cu Dr. Siegescu; — ba mai zice; „că cu parii trebuie omorâți atât învățătorii cât și preoții“ „scoși din școale și biserici“. I'am răspuns: „Cu măsura cu care mai dat, cu aceia îți voi întoace“ apoi: „Im pare foarte rău când un Dr. juris vatămă și agită contra statului învățătoresc și preoțesc“ și în sfârșit i-am zis: nu cu vătămări și amenințări, ci cu vorbe blânde se combate omul cult, nu cu vorbe urite și grosolane, cum numai D-Sa în marea lui știință juridică întrebinează. — Itreb: pentru ce dl Contabil nu a fost în stare a influența asupra tatălui său din Ciclova și a socrului său din Ticvaniul-mare, că unde să voteze. — Tot astfel nici Dr. Nedelcu asupra neamurilor sale din Cacova și Greovaț.

Atâta deocamdată.

Mulțămindu-vă înainte pentru bunăvoiața rămân al M. St. D-Voastră.

Broșteni la III/9 1909.

cu stimă

Aureliu Popovicu
învățător.

GLOSE.

La banca populară nu arare-ori vezi conventicule în timp de obicinuit. Vor fi făcând aceia acolo politică de bancă?

* * *

Drapelul laudă pe directorul dr. Olariu. — Ce zice oare Badescu?

* * *

Iarna nu vrea să ne mai lase. Dar toate ar fi bune, dacă pe la noi n'ar fi iarnă și prin buzunare.

* * *

Nu de mult a fost jubileul lui Darwin. Aici la noi nu l-a sărbăt nimeni, deși sunt exemplare, cari dovedesc selecțiunea speciei.

NOUTĂȚI.

Știre personală. Ilustritatea Sa dl deputat dietal și consilier aulic Constantin Burdia se află acasă din 7 Martie n.

Episcopia Caransebeșului. Din isvor demn de încredere suntem în cunoștiințați, că M. Sa regele n'a întărit pe arhimandritul Filaret Musta de episcop. În numărul viitor vom aduce amănunte.

Veste plăcută. Dl Anton Kalkbrenner a fost numit din partea Majestății Sale de director al liceului de stat din loc. Dl director

Kalkbrenner între altele și până acum a dovedit, că poartă deosebit interes pentru Români dela gimnaziu. Tocmai de aceea numirea D-sale a produs foarte mare bucurie.

Numiri. Dl ministru de agricultură a înaintat la rangul de senatori pe domnii forestieri din Lugoj: Berecsky Gyula, Nagy Károly și Tellysnyiczky Nándor.

Târg de țară în Bocșa. Cel mai apropiat târg de țară în Bocșa-nemțască se va ține în zilele de 25, 26 și 27 Martie n.

Necrolog. Cuprinși de adâncă durere aducem la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoscuților, că preascumpul și de toți iubitul nostru soț, tată, frate, unchiu, socru, cumnat și moș Toma Joandrea, învățător în penziune, după scurte, dar grele suferințe, împărțășit cu sfintele Taine, și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, Vineri, în 20 Februarie (5 Martie) a. c. la oara 1 d. a., în etate de 74 ani, după o rodnică activitate învățătorească de 48 ani, în al 50-lea an al fericitei sale căsătorii și al 5-lea de pensionare. Osămintele pământeste ale neuitatului defunct s'au așezat spre vecinică odihnă Duminecă, în 22 Februarie (7 Martie) a. c., la orele 3 d. am. din casa familiară — strada bisericii Nr. 9 — în cimiterul ort. român din suburbiul Iosefin. Dormi în pace suflet nobil! Fie-ți țărâna ușoară și amintirea vecinică! Sibiu, în 20 Februarie (5 Martie) 1909. Jalnica familie.

Lupi în comitatul nostru. E mirare, că tocmai acum cu venirea primăverii deodată au început și venirea de haite de lupi în comitatul nostru, băgând adevărată groază în locuitori. Pe hotarul comunei Mărul, mai mulți lupi s'au năpustit asupra turmelor de oi și vite a locuitorilor, atacând chiar și pe oamenii, cari erau la tăiatul lemnelor în pădure. Autoritățile comitatense au și venit în ajutorul locuitorilor aranjând vânătoare mare, de lupi în întreg ținutul.

Junghiat. Alexandru Nacia, scriitor în Lugoj, Duminecă seara ședeă în liniște la o masă, ospătându-se în otelul național care era plin de lume, deodată însă un necunoscut dela o masă vecină să repede străpungând de moarte pe Nacia de două ori cu un cuțit ce-l avea la el, după care fapt a scăpat fugind amestecându-se printre publicul mare ce era acolo. Jandarmii caută pe necunoscut în ruptul capului fără de a-i da de urmă.

Primăvara adevărată. Mai câteva săptămâni și pământul scapă de lanțurile iernei. De s'ar renoui și construcțiunea bolnavă așa precum natura prin primăvară. — Nătâng om acela care de e bolnav abzice de speranța a se însănătoși. — Aceasta în prima linie la aceia să refere, la cari sufără de nervositate sau de alte morburi ce devin din aceasta. — Speranța și vindecarea sigură a omenimii de aceste morburi o conține interesanta carte „Értekezés a Villamos Gyógymódokról“ care să trâmeste ori și cui gratis și scutită de porto prin Elektro Vitalizer Orvosi rendelő intézet Budapest, Károly körut 2 félemelet 57 dacă cu provocare la acest ziar prin o corespondență o cere.

Dragote și moarte. Din Arad ni-se scrie: Ioan Madalina din comuna Ternova chinuia cu dragostea pe tinăra văduvă Ma-

ria Ignișca femeia însă nici când nu l-a luat în serios. Joi dimineața Madalina a intrat în casa, văduvei și a amenințat-o, că-i va aprinde casa dacă nu va da ascultare vorbelor sale. Maria Ignișca însă de loc nu s'a spăriat, ci a pus mâna pe un par și cu acesta l-a lovit în cap pe amorizatul Madalina astfel, încât nefericitul a căzut la pământ fără simțiri și peste câteva minute și-a dat sufletul.

Din sfatul țării. În decursul săptămânei întregi s'a pertractat legea despre schimbarea de dare. Se propun modificări pe cari — dacă sunt și folositoare locuitorilor și țării — le primește și ministrul-președinte Wekerle, și pe baza aceasta camera întregă. În decursul desbaterii deputatul Lovrinului Dr. Ioan Baross, propune la §-ul 20 modificarea, ca întreprinderile, cari se ocupă numai ce privește industria, să fie însărcinate cu dare de 7 procente; iar la tovărășiile, cari nu plătesc dividendă mai mare de 5%, cheia de dare să fie numai 5%. În vorbirea sa Baross zice, că nu e pevmis, să se însărcineze tovărășiile cu dări atât de mari, ca celelalte întreprinderi. După aceea și ministrul-președinte, Wekerle declară, că primește propunerea lui Baross, după care camera votează §-ul 20 al proiectului cu modificarea făcută de Baross.

Drumurile de câmp. Curia a hotărât, ca drumurile de câmp nu formează obiect de întabulare în cartea funduară, nici proprietatea singuraticilor sau corporațiilor; supraveghierea și îngrijirea acestor drumuri rămâne datorința autorităților administrative.

Di ministru al honvezimei, a spus într'o ședință a dietei, că limba de regiment e fiecare limbă din patrie, pe care vorbesc cel puțin 20% din soldații regimentului. Deci la un regiment pot să fie mai multe limbi de regiment. În limba, lor, în limbile regimentului să face instruirea soldaților și comunicarea cu ei.

Înțelegere. După multe trăgănări s'a iscălit în fine așa numitul protocol al înțelegerii austro-turce, prin care Turcia recunoaște anexarea Bosniei și Herțegovinei. Faptul acesta, prin care se pune capăt unui șir lung de neînțelegeri între Turcia și Austro-Ungaria, a fost salutată cu mare bucurie de toate statele, cari părtinesc pacea și bunăînțelegerea în Balcani. Deodată cu iscălirea acestui protocol a încetat și boicotul mărfurilor austro-ungare în Turcia.

Invoiala comercială cu România. Ziarele trecute s'a ținut la Viena o ședință de ministri, care s'a ocupat cu încheierea unei învoielii comerciale cu România. Se crede, că în scurt timp toate piedecile vor fi înlăturate și că încheierea învoelii va urma în timpul cel mai scurt.

Fug soldații din amata română. Ziarele înregistrează știrea, că numărul dezertorilor din armata română crește în mod înfiorător în comitatele mărginașe. Feciorii sunt foarte abătuți și spun, că au fugit de groaza asprimei, foamei și bății, care domnește în armata română și pe care dâșii nu o mai pot suportă.

150 voluntari au sosit în orașul nostru dela fiecare regiment cu câte-un căpitan și un oficer instructor. Ei fac aici vr'o 6 săptămâni ezerciții de mapare.

Cine are locuințe de închiriat să ne comunice.

150 oameni omorâți de o stâncă. Ziarul „Norgen post“ află din Ierusalim, că în apropiere de Nazaret din pricina ploilor, s'a prăvălit o stâncă, care a omorât 150 persoane.

Teribile vifore cu zăpadă. În tot Tirolul s'a lăsat un ger greu. Viscolul e îngrozitor. Trenurile nu să pot urni din loc, decât abia cu câte două locomotive. O prăbușială de zăpadă a înămețit 25 de vânători și 6 ofițeri, între cari și un major. Din Triest s'au trimis trupe pentru salvarea lor.

Desfrâul pedepsit la stâlpul rușinei. Cu o cruditate nespusă a tractat locuitorii comunei Saint Simeon din Francia cu o femeie ușuratică de acolo. Anais Cartier — așa o chemau — cu toate că era de 46 ani unul după altul își schimba amanții, stricând astfel fericirea mai multor familii. Acum pe urmă a sedus pe un comerciant, care își neglija pentru aceasta familia. Urmarea acestui lucru a fost, că într'o zi, când comerciantul era chiar la femeie, soția și trei feciori ai comerciantului au năvălit în casă. Comerciantul a scăpat, dar Anais Cartier a fost legată, bătută și dusă pe piață, unde la cea mai mare bucurie a poporului adunat iarăși o-au bătut și o-a svârlit pe o movilă de gunoi, de unde numai târziu s'a putut depărta între hohotele oamenilor.

La un stomac sănătos se recere în prima linie mistuire regulată puternică. Durere însă tocmai în această privință foarte de multe-ori păcătuim și așa obvine stricarea de stomac, apetit slab la mâncare, insomnii dureri de cap, colică etc. Să nu întârzie deci nime a întrebuița medicina bună, care atât stomacul cât și întreaga construcție omească o întărește, vindecă și ține în deplină sănătate. Astfel de medicină: sunt adevărații stropi de stomac a lui BRADY, cari de zeci de ani, în urma bunului gust și medicină sigură să întrebuițează cu succes la toate boalele de stomac. Sticla mică în farmacie cu 80 bani. Să ne păzim de imitațiuni.

Pâne și hrană ieftină pentru cei săraci. La Londra sunt multe restaurante populare, în cari omul sărac poate să mănânce bine pe un preț foarte mic. De curând a deschis un astfel de restaurant popular însuși prințul și principesa de Galles; în el să poate lua o masă compusă din supă, friptură, legume și budincă, pentru prețul de 45 parale. Mai ieftin nu să poate.

Pentru 200 cor., și-a vândut nevasta. Din Cârțișoara să scrie, că crășmarul de acolo Filip Nicoară, întorcându-se de undeva din călătorie, a aflat în cărcima sa pe junele George Oltean și prientinul său Miron Căpățină. Cam tămâiați, dar puțin, au ajuns la vorbă, că-și vinde nevasta lui George Oltean cu 200 de coroane. Acesta împrumută, până dimineață dela un cunoscut și plătește suma. Nevasta scârbindu-se de prostia soțului, îl părăsește numai decât. Cumpărătorul rămâne mai departe la „veselie“ iar vânzătorul pune banii la șerpar și trece în altă odaie la un pic de odihnă, după o ispravă atât de bună. Cazul a ajuns la proces, căci, ce e mai tragic în toată afacerea, vânzătorul susține, că până dimineață cele 200 de cor., prețului nevastei au dispărut fără urmă din fundul șerparului. Acum au ajuns înaintea legii.

Filip Adam, protopopul Jamului și Bisericeii-albe a murit în 12 l. c.

Lăcomie după moștenire de avere. În satul Mező-Csáth s'a făcut zilele trecute un omor foarte fioros. Două surori bătrâne trăiau amândouă în aceeași casă. Bătrânele aveau avere. Săptămâna trecută noaptea niște hoți, până acum nedescoperiți, au călcat casa și au ucis în modul cel mai îngrozitor pe cele două femei. Capetele erau sparte cu lovituri de secure; li s'au dat nu mai puțin de cât treizeci lovituri de secure în cap. Jan-darii cercetează după ucigaș. De oarece nu s'a furat nimic, să dă cu socoteală că ucigașii trebuie să fie niscari rude, cari voiau să moștenească.

Un cutremur de pământ groaznic a fost săptămâna trecută în părțile Burudjird și Selahor în provincia Luristan din Persia; 60 de sate au fost nimicite, unele din ele au fost cu desăvârșire rase de pe suprafața pământului. 6000 de oameni au murit. Cei rămași în viață au fugit la Burudjird, cerând dela guvern ajutorare.

Știri de peste hotară.

Și Muntenegrul părăsește pe Sârbia. Prințul Nikita al Muntenegrului ar fi declarat, după cum se spune hotărât în cercurile oficiale de aci că el, din cauza cunoștinței și iubirei sale în poporul său, trebuie să menție cererea, ca Austria să cedeze sau să arendeze Spisa Muntenegrului.

În acest caz Muntenegrul s'ar despărți de Sârbia.

Regele sârbesc vrea să abzică. În cercurile politice din Belgrad se vorbește cu toată siguranța că regele Petru al Sârbiei își va da în curând dimisia pentru a urca tronul fiului său. principele George.

Hoț de codru — guvernator. Din Paris se vestește, că Raizuli, fostul șef al bandiților din Maroc a fost numit din partea sultanului de guvernatorul ținutului Djebala. Fostul bandit înainte de denumirea sa, a promis sultanului că va abzice de părtinirea Englezilor și va fi servul credincios al sultanului. Raizuli a cercetat și pe ambasadorul francez Regnault, înaintea căruia a făcut declarația, că va guvernă ținutul său cu înțelepciune și nici când nu va comite ceva rău în contra Europeanilor.

Cruzimile și urgiile bandelor grecești. În comuna aromânească Vlaho-Clisura din Albania staționează ascunsă într'unele case de la margine o mulțime de bandiți greci.

În urma încercării de omor în contra unui biet pădurar aromân, populația e neliniștită. Clerul grec nu pierde ocazia ca să nu amenințe cu moarte și întunericurile ladului pe acei câți-va români și pe institutorii așa de încercați în ultima vreme. Tot așa în mai toate comunele, terorismul continuă cu furie în contra mișcării naționale ale Aromânilor.

În contra Țarului. Din Paris se anunță, că poliția a descoperit o localitate, unde revoluționari ruși pregăteau bombe. De bombele aceste au avut lipsă la un atentat plănuț în contra Țarului. Revoluționarii, cari afară de unul cu toții au fugit din Francia, au aruncat soartea, că care dintre ei se ducă bombele în Rusia. Soartea a căzut pe o femeie revoluționară, dar poliția a zădărnicit atentatul.

ECONOMIE

Stârpirea omidelor.

E în de obște cunoscut, că o mare parte din pomii roditori să prăpădesc mai mult din pricina omidelor decât din pricina înghețului, furtunilor și grindinii.

Legea nici nu cere nimicirea omidelor când pomii încep a rodi, cere însă ca nimicirea omidelor să o facă omul în timp de iarnă, pentru că iarna larvele să îngrămădesc la un loc și astfel stârpirea lor e împreună cu mai puțină osteneală decât primăvara, când omidele încep a copleși pomii.

Nainte de a ne îndeletnici cu stârpirea omidelor să vedem pe scurt în cele următoare: despre ce fel de omine e vorba?

Toamna, deși vântul a scuturat frunzele de pe pomii roditori, totuși mai rămâne aici-colea printre crăcile pomilor câte un mototol de frunze uscate, pe cari vântul nu le poate doborî.

Luând un mototol de acesta în mână și desfăcându-l, vom vedea că e încunjurat cu totul de o pânză fină de paiianjin, iar în mijlocul lui stau îngrămădite o mulțime de omide, pe cari nici înghețul nu le poate nimic. Că omidele în mototol nu sânt moarte, o putem vedea și de acolo, că luând un mototol de frunze uscate și ducându-l la căldură în casă, după câțva timp omidele încep să să miște. Intocmai așa încep să să miște și atunci, când razele soarelui de primăvară încălzește pământul. Ajunse la viață încep să crească repede și în timp de două-trei săptămâni golesc pomul de frunze și de flori.

Dar oare cum ajung omidele în mijlocul mototolului de frunze? Și aceasta să poate tâlcui și anume: omida își depune ouăle pe frunzele pomilor și din aceste ouă încă în luna Iulie sau August ies larvele, cari încep să roadă frunzele, iar frunzele roase încetul cu încetul le strâng la un loc, făcându-și căsuliile pentru iarnă. Căsuliile aceste poi cu un fir ca de mătasă, pe care omidele îl slobod tot mereu din gură, le leagă așa zicând de crăcile pomilor; iată pricina că vântul nu le poate da jos.

Unele omide își fac casă din o frunză sau cel mult două, altele adună foarte multe frunze la un loc, așa că unele au un cuib cu mult mai mare.

Vara, când pomul e încărcat de frunze, aceste cuiburi de omide abia să văd; toamna însă, după ce frunzele au căzut, să văd bine printre crăcile despoiate de frunze.

Cel ce-și voiește binele și voește să aibă o grădină plină de pomi roditori, face înțelepțește dacă toamna, după ce cad frunzele de pe pomi, să va pune și va stârpi cuiburile de omide dintre crăcile pomilor, cari cuiburi, după cum am spus și mai sus, să văd mai bine toamna când pomii sânt despoiați de frunze.

Nr. 687./1909.

Vânzare de pădure de fag.

Din partea comunității de avere se aduce la cunștință publică, cumcă lemnetul de pe o suprafață de 2000 jugăre cat. pădure de fag prescris spre exploatare până la finea anului 1919 în hotarul comunei Teregova, se va vinde în calea licitațiunei cu oferte închise.

Cei-ce reflectează la cumpărarea acestei păduri sunt provocați să-și susbștearnă ofertele normale însărcinate cu 20.000 cor. vadiu, cel mult până la 26 Aprilie n. 10 ore a. m. la subsemnatul oficiu, unde se pot vedea și condițiunile de licitare.

Caransebeș, 10 Martie 1909.

OFICIUL DE ECONOMIE
al comunității de avere a fostului
regiment conf. rom.-bănățan Nr. 13

Multe mii de oameni

Ani de zile prelângă mari sacrificii materiale caută vindecare, ușurință durerilor, în care urât de viață, indiferent și fără putere suferă. Mulți bani și suferințe ar cruța aceia, cari în loc de a întrebuița un medicament după altul, probează cu un mod după altul de curare ar atacă boala dela început, Aceasta numai așa e posibil, dacă cunoaștem locul și fundamentul morbului. Trebuie să știm, că cauza mai multor morburi e stomacul. Așa d. e. lipsa de sânge, gălbinarea etc. în cele mai multe cazuri să poate reduce la mistuirea rea și neregulată, dar stomacul stricat aduce cu sine și alte mai multe morburi. Tocmai pentru aceea trebuie să ne îngrijim ca stomacul totdeauna să fie în ordine bună, de aceea și când acesta e sănătos să întrebuițăm renumitele picături de stomac a lui BRADY acomodându-ne instrucțiunii date privitor la folosință. Cu deosebire atunci, când simțim că apetitul scade, foalele să umflă, când simțim dureri de cap și de stomac sau sgârșiri nici un minut să nu întârziem, ci înlată să luăm

Picături de stomac a lui BRADY

ca așa să prevenim morburilor, ce s'ar ivi mai târziu și cari cauzează mult năcaz, perdere de timp și bani. Picăturile de stomac a lui BRADY nunumai, că promovează apetitul și alină durerile, ci dau omului impuls la viață nouă și pune capăt ori-și-cărui morb. De aceea picăturile de stomac a lui BRADY sunt o medicină de casă neapărat necesar și să și folosesc de mii de familii. Mii și mii de scrisori și epistole de recunoștință și mulțămite dovedesc adevărul aserțiunii acesteia. Atari, cari toate au probat, și cărora nimic n'a folosit aduc la cunoștință, că după folosirea a câtorva sticle s'au însănătoșat.

Picăturile de stomac a lui Brady

sunt de tot nestrucăcioase și și pruncilor mai mari se pot da fără ca să aibă urmări. Deoarece picăturile de stomac a lui BRADY întru atâtă sunt de recunoscute de bune, foarte multe se falsifică. De aceea la cumpărarea acestora trebuie să fim cu mare precauțiune și în tot locul decisiv să cerem

Picăturile de stomac a lui Brady

Trebuie să fim cu atențiune și la aceea ca fiecare sticlă să fie provăzută cu marca și subscrierea de mai sus, ca să nu cumpărăm imitațiune, de aceea mai sigur, ca să se procure directe dela compunătorul

C. B R A D Y gyógyszertára

a „Magyar Királyhöz“ Wien I., I. Fleischmarkt 1. Depot 147.

de unde pe lângă trimiterea înainte a banilor sau rambursei să espedează scutit de porto pentru 5 coroane 6 sticle, și pentru 4 cor. 50 bani 3 sticle picături de stomac curat și veritabile. „Broșura specială“ acum apărută la dorință să trimită gratis.

ILUMINAȚIE ELECTRICĂ CU STABILIMENT

pentru castele, edificii economice, fabrici, otele după propriul sistem.

Se poate combina cu apeduct și mașini agronomice.

Indrumări și prospecte dă

SINGER F. și R.

antreprisă de inginerie și electrotehnică

Multe referințe de primul rang.
Budapest, V. Kálmán-utca 15. TELEFON 63—01.

Avis

referitor la târgul Timișorii.

Târgul de țară a St. Josif

în ăst an se va ține începând din 18 până inclusive 22 Martie st. n.

Mânarea a ori-și ce fel de vite e permisă începând din 18 Martie 5 ore dimineața.

Temeșvár, la 14 Februarie 1909.

Beé Ferencz,
rendőr főkapitány.

Med. Univ.

Dr. Aurel Jorga

ORDINEAZĂ:

dela 9 până la 10 ore a. m.,
și dela 3 până la 4 ore p. m.

≡ Strada Bisericii Nr. 349. ≡
(casa Merazzi.)

In comuna Buzeu

(ROMÂNIA)

se află spre vânzare 573□ metrii, loc
din parcela la Nr. 5. Bulevardul Vii-
torului.

Informațiuni mai aproape de administra-
ția acestui ziar.

Avis.

Imediat lângă oraș, ținutul „Potoc“,
se află o grădină de 6 jugăre, pe care
proprietarul voeste a o parcelă în 20
plațe de casă, fiecare în mărime de
câte 3—3 sute stânjini pătrați, stânjinul
cu câte 2 coroane.

Informațiuni mai aproape de pro-
prietarul

Franz G. Flachneckert.

Concurs.

La nouînființatul „Institut de Cre-
dit și de Economii ca societate pe
acții în Mehadia“ e de ocupat din
1 Martie a. c. postul de contabil
pe lângă un salariu de 100 cor. lunare.
După 3 ani dela înființare contabilul
are drept și la tantiema statuară.

Reflectanții au a dovezi prin ates-
tate legale, că sunt absolvenți de
școale comerciale și că au oareșicare
praxă în ramura contabilității de bancă.

Preferiți vor fi cei cu o praxă mai
înelungată, căroră direcțiunea insti-
tutului e aplecată a le satori even-
tual și salariu mai mare.

Mehadia în 22 Februarie 1909.

Direcțiunea

„Institutului de Credit și de Economii
ca societate pe acții în Mehadia.“

„MEHADIA“

Casă de păstrare pe acții în Mehadia.

Acoardă împrumuturi ipototecare replăti-
bile în 10, 15, 20 ani în rate semestrale;
împrumuturi cambiale cu acoperire hipote-
cară, escontează cambii cu 3, eventual cu
2 subscrieri, pe timp de 3 până la 6 luni,
acoardă împrumuturi (anticipatiuni) pe ama-
nete și pe efecte. Primește

depuneri spre fructificare

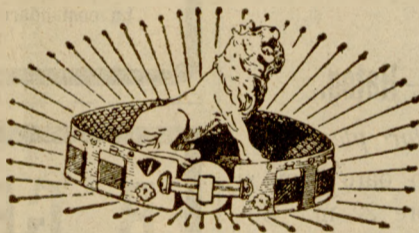
pentru cari solvește 6% interese. Interesele
neridicate se adaugă 6 în 6 luni, anume la
1 Ianuarie și 1 Iulie a fie-cărui an la ca-
pital și se fructifică mai departe. Darea
pentru interesele de depuneri o solvește
institutul. Depuneri se pot face și prin poștă,
având a se indica adresa exactă a de-
ponentului. Rezolvarea urmează cu întoar-
cerea poștei. Abziceri și ridicări încă se pot
face prin poștă.

Direcțiunea.

Omul bolnav e jumătate om,

pentru că morbul nu numai că îi împedecă voința de a lucra, dar împreună cu dânsul suferă și aparținătorii și dacă susținatorul de familie e bolnav, așa zicând întreaga familie e bolnavă și indispusă. Mulți suferă cu disprețuire suferințele grele împreună cu slăbiciunea nervilor, fără ca să-și aducă aminte și probeze medicina cea mai puternică contra nervosității: modul de cură prin electricitate. Și acest mod de cură tot mai mult și pe toate liniile cucerește, deoarece această parte a științei medicale azi e tocmai așa de bazată, ca și ori-și-care alt ram al curării.

Pentru învingerea stării de slăbiciune a nervosității cel mai perfect și acomodat aparat azi e aparatul: „ELECTRO-VITALIZER“-ul, pe care ori-și-cine, fără a fi împedecat în împlinirea afacerilor lui îl poate folosi acasă după

de cură ar fi datorința fiecărui bolnav. Nu ținem tocmai secret modalitatea de cură, din contră deschis avizăm, că ori-și-cui dăm ocaziune ca să cunoască atât vindecarea, cât și rezultatele excelente ajunse prin folosirea „ELECTRO-VITALIZER“.

GRATUIT dăm publicului cartea, ce tractează despre acest mod de cură, separat pentru bărbați și separat pentru femei. Așadar ori-și-cui, care cu provocare la acest ziar cere această cărțică i-se va trimite **GRATUIT** în plic închis. Ar fi deci mare daună pentru ori și care a lăsat din mână, și a nu procura cărțica de sub întrebare pentru-că într-adevăr nu credem ca alții să dea publicului o așa cărțică frumoasă gratuit.

Apartaul „ELECTRO-VITALIZER“ cu succes foarte frumos să folosește la *întărirea nervilor, reumă, neuralgias, durere de cap, insomniu, ologire* și avantațiul acestuia acum e cunoscut de întreagă Europa, despre care cele mai frumoase adevăruri testează.

ELEKTRO-VITALIZER orvosi rendelő-intézet, Bpest Károly-körut 2. félem. 57.

Coupon pentru o carte gratis.

Az Elektro-Vitalizer orvosi rend.-intézet

Budapest, Károly-körut 2., félemelet 57.

Kérem részemre díjtalanul, bérmentesen, zárt borítékan elküldenem a „Modern Villamos gyógy-módról“ szülő művet férfiak } részére.

(A nem kívánt kötet törlendő).

Név:

Cím:

Epistolă de recunoștință.

Dorgoi Áron, Bács-Szentandrás Patika
utca 205.

De când soția folosește aparatul Electro-Vitalizer pare că au schimbat-o. — Acum e voioasă și plină de putere, mâinile nu-i tremură și baterea de inimă a încetat cu totul. Cu rezultatul sunt foarte îndestulit.

Mersul Trenurilor

Din Caransebeș la Lugoș pleacă :

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Miercuri și
Duminică la 6 oare 2 min. p. m.

Trenul accelerat: la 5 oare 28 min. dim. și
11 oare 21 min. a. m.

Trenul personal: la 3 oare 55 m. dim., 9 oare 42
min. a. m. și 4 oare 59 m. p. m.
și seara la 6 ore 15 m.

Din Lugoș la Caransebeș sosește :

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 33 m. dim.

Trenul accelerat: la 4 oare 53 min. p. m.
și 10 oare 33 minute seara.

Trenul de persoane: la 8 oare 48 min. dim.
la 10 oare 42 m. a. m., la 5 oare
57 m. p. m. și la 9 oare 56 m.
seara.

Din Caransebeș la Orsova pleacă :

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Joia și Du-
minica la 6 oare 33 m. dim.

Trenul accelerat: la 4 oare 53 m. p. m. și
la 10 oare 33 m. seara.

Trenul de persoane la 10 oare 42 m. a. m.
și 5 oare 57 m. p. m.

Din Orsova la Caransebeș sosește;

Trenul Expr.-Orient: în fiecare Miercuri și
Duminica la 6 oare 2 m. p. m.

Trenul accelerat: la 5 oare 28 m. dim. și
la 11 oare 21 m. a. m.

Trenul de persoane: la 9 oare 42 m. a. m.
și la 4 oare 59 m. p. m.

Caransebeș—Bouțari—Hațeg.

Din Caransebeș spre Bouțari pleacă :

Tren de persoane: seara la 6 oare 2 m. și
dimineața la 11 ore 22 m. So-
sește în Bouțari: seara la 8 ore
40 m., d. am., la 1 oră 59 min.

Din Caransebeș spre Hațeg pleacă :

Tren de persoane: dimineața la 11 ore 22 m.
Sosește în Hațeg d. am. la 5 ore.

Din Hațeg spre Bouțari pleacă :

Tren de persoane: Sara la 5 ore 28 min.
Sosește în Bouțari la 8 ore și
59 m. seara.

Din Bouțari spre Caransebeș pleacă :

Tren de persoane: Dimineața la 5 ore 9 min.
Sosește la Caransebeș: la 7 ore
30 min. dimineața.

Din Hațeg spre Caransebeș pleacă :

Tren de persoane: Dimineața la 10 ori și
21 minute. Sosește la Caransebeș
d. am. la 4 ore 30 min.

!! 1000 coroane in numerar !!

solvesc ori și cui, care îmi poate dovedi, că a cumpărat în oareși-careva pră-
vălie a contingentului așa de efitin, ca în magazinul lui

GRÜNBERGER S. GÉZA

Caransebeș, Strada principală.

La mine nu acela capătă 10% proviziune. care-mi aduce mușterii, ci
fiecare, care târgue la mine primește marfa cu 20% mai ieftin de cât ori și
unde, și anume:

Un rând de haine pentru domni stofă veritabilă de Brünn dela	13.— cor.
O păreche pantaloni	3.40 cor.
Un rând de haine pentru prunci " " " " "	7.— cor.
Un costum pentru prunci " " " " "	4.— cor.
Un pardisiu " " " " "	16.— cor.
Pălărie de păr de iepure pentru domni	6.— cor.
Pălării de copii	1.50 cor.
Cravate de mătăasă70 cor. în sus
Gulere pentru domni, 1 pereche manchet garantat în 5 foi marca 3 stele	—80 cor.
O cămașă albă de pique cu piept moale	2.50 cor.
Ghete pentru dame și domni în toate prețurile dela . . .	5—20 cor.
Paletot pentru dame și domnișoare după moda cea mai nouă dela	8—100 cor.

Blouse moderne pentru dame și alte articole.

P. T. public din Caransebeș și jur!

Întorcându-mă din călătoria pentru efectuarea cumpărării n'am crutat nici o jertfă,
numai ca să aduc în toate articolele tot ce e mai nou, modern și mai elegant ce am aflat în și
afară de patrie pentru ca așa să pot satisface întru toate clientelei mele.

Mi-am mărit prăvălia și am provăzut-o cu o lumație escelentă și corăspunzătoare
a 1000 luminări. Pentru M. st. Dame salon separat, asemenea pentru fiecare articol despăr-
țământ separat așa, că fiecare cumpărător să se poate provedea cu cele trebuincioase comod și
fară a fi conturbat.

Haine pentru domni și înaltul cler după măsură fac dela 28 coroane în sus, având
și punând la dispozițiune o colecțiune bogată de totfelul de stofă din și afară de țară.

Pentru servirea cât mai ieftin a cumpărătorilor am în magazinul meu mai mult de
5000 rânduri de haine.

Rog deci pe P. T. public ca ori-și-ce articole de care are trebuință să le procure în
magazinul meu foarte bine asortat. Cu toată stima

Telefon Nr. 29. **Grünberger S. Géza.** Iniințat la anul 1894.

În Ungaria de sud cel mai mare magazin de haine și ghete pentru dame și domni.
Comandele dinafară se satisfac numai decât. — Obiectele neconvenabile se pot schimba în timp
de 8 zile sau banii se înapoiază.

La comandarea de haine e destul măsura în centimetrii peste piept, la pantaloni lungimea dela
chiciuri până în călcăi.

R. GRAU și FIUL CARANSEBES

Telefon 47.

păpucar.

Telefon 47.

Cel mai mare magazin de ghete pentru
dame, domni și copii.

Singurul vânzător a renumitelor fabricate :

**„Cobrak”,
„Danubia” și „Chasalla”**

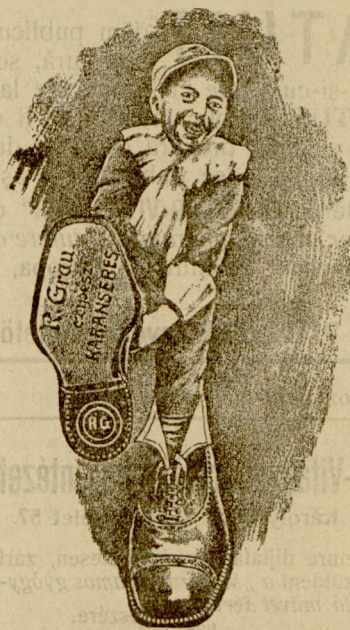
precum și a ghetelor curat americane.

Galocini curat de Petersburg marca „Triunghiu”.

Face ghete fine și moderne după măsură.

Lucrătoare arangiată de a lucra cu mașini.

≡ Reparează prompt și efitin. ≡

ANUNCIURI

se primesc în toate zilele cu prețurile cele mai
:: moderate la administrația foii noastre. ::

S'a tipărit cu farbă dela firma KURZWEIL JÁNOS și SOȚII, fabricant de farbe BUDAPESTA, în tipografia JOSEF JACOBVITS, CARANSEBES.